

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén
Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion
Observationsgruppen för inre marknaden

HUR TJÄNSTEDIREKTIVET FUNGERAR I BYGGSEKTORN

RAPPORT

INT/SMO - EESC-2014-02466-00-01-TCD-TRA

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	FÖRORD	3
1.	HUVUDSAKLIGA IAKTTAGELSER	4
2.	IAKTTAGELSER OCH REKOMMENDATIONER	5
	BILAGA	19
	MÅL OCH METODER	19
	DIREKTIVEN I ETT NÖTSKAL	19
	TJÄNSTEDIREKTIVET	20
	UTSTATIONERINGSDIREKTIVET	20
	GENOMFÖRANDEDIREKTIVET	21
	EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OM DIREKTIVEN	22

FÖRORD

Tjänstedirektivet (2006/123/EG av den 12 december 2006) om liberalisering av tjänster på den inre marknaden har haft en enorm inverkan på många aspekter av den gränsöverskridande rörligheten. Detta är antagligen en av de mest kontroversiella åtgärderna i EU under senare år, och ledde till en mycket känsloladdad debatt bland allmänheten och arbetsmarknadens parter. **Direktivet om utstationering av arbetstagare** (1996/71/EG), som antogs före utvidgningarna till Öst- och Centraleuropa, är nära kopplat till tillhandahållandet av tjänster. Detta gäller särskilt byggsektorn. Å ena sidan har båda direktiven mot bakgrund av kriserna gett upphov till rädsla och gjort att rörlighet från medlemsstater som "exporterar arbetskraft" brännmärkts ("*De tar våra jobb!*"). Å andra sidan har de nya utvidgningarna skapat mångfald, nya utmaningar och möjligheter på den inre marknaden. Den inre marknadens sociala dimension – den europeiska sociala modellen – måste dock fortsatt utgöra grunden för Europeiska unionens identitet.

I sitt yttrande om *Medborgarinriktat och humanistiskt perspektiv på den inre marknaden*¹ konstaterade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att man bör "*fästa särskild vikt vid tjänstesektorn i allmänhet (...). På dessa områden är genomförandet av den inre marknaden särskilt otillfredsställande, men det är också just här som det krävs särskild innovationsförmåga, inte bara i fråga om åtgärderna utan även beträffande vilka instrument som ska användas.*"

Observationsgruppen för inre marknaden inrättades inom EESK 1994 med stöd från Europaparlamentet, rådet och kommissionen. Den har till uppgift att analysera hur den inre marknaden fungerar, peka på problem och hinder och föreslå lösningar ur det civila samhällets synvinkel. I detta specifika fall är tanken att utfärda slutsatser före valet till Europaparlamentet i maj 2014.

¹ Yttrande CESE 466/2012, [EUT C 143, 22.5.2012, s. 17](#).

1. HUVUDSAKLIGA IAKTTAGELSER

EU bör gradvis röra sig i riktning mot ömsesidigt erkännande inom de olika marknaderna. Samhället i allmänhet och byggsektorn i synnerhet skulle gynnas av en samstämmig EU-strategi för att bekämpa internationella bedrägerinätverk. Man måste snabbt komma överens om gemensamma definitioner på EU-nivå – detta är en verklig utmaning, särskilt när det gäller att lösa långvariga problem. För att uppnå detta mål måste ett antal åtgärder vidtas: man bör anta såväl europeiska minimistandarder för inspektionstjänster som ett europeiskt kompendium över begrepp på skatteområdet och det sociala området, liksom ett europeiskt socialförsäkringsnummer. Utmaningar kan inte hanteras på ett bra sätt utan starka institutioner, egenansvar och korrekt genomförande, samt en enhetlig lagstiftning på det sociala området.

Vad gäller byggsektorn kan vi utifrån bidragen från de berörda organisationerna i det civila samhället lyfta fram följande tio huvudsakliga iakttagelser:

- 1 Principen om bestämmelseland bör tillämpas överallt².
- 2 Konkurrensen måste grunda sig på kvalitet och lika villkor och inte på "social dumpning".
- 3 Den inre marknadens regler måste införlivas korrekt och genomföras på alla plan³.
- 4 För att uppnå en verkligt gemensam strategi och samstämmighet behöver vi gemensamma begrepp och definitioner.
- 5 Det är av avgörande betydelse att de nationella myndigheterna samarbetar på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.
- 6 Om vi vill ha allmänhetens stöd och acceptans måste vi bevara den europeiska sociala modellen.
- 7 Kortsystemet tycks ge praktiska och genomförbara alternativ för bättre övervakning.
- 8 Institutionell styrka och lämplig fasthet vid tillämpningen av regler och kontroller⁴, samt högre bötesbelopp.
- 9 Ett genuint samarbete mellan offentliga myndigheter och arbetsmarknadens parter är en förutsättning för god förvaltning.
- 10 Subsidiaritetsprincipen måste tillämpas så att medlemsstaterna kan använda särskilda övervakningsverktyg.

² Tillämpningen av denna princip innebär att lagstiftningen måste ändras.

³ Allt från aktörerna vid de nationella myndigheterna till de socioekonomiska aktörerna på fältet. Om båda direktiven tillämpades korrekt skulle de förstärka varandra.

⁴ Från principen om att hänga ut dem som inte följer reglerna (självreglering, branschvisa etiska regler) till lagföring och utestängning från marknaden. Det handlar om att garantera rättssäkerhet.

2. IAKTTAGELSER OCH REKOMMENDATIONER

I följande sammanställning anges problem och brister (iakttagelser) samt möjliga lösningar (rekommendationer). Det är inte säkert att innehållet i tabellernas båda sidor överensstämmer.

SHORTCOMINGS (FINDINGS)	PROPOSED SOLUTIONS (RECOMMENDATIONS)
HEADING	
ITEM RELATED TO THE SERVICES DIRECTIVE	
Shortcomings, problems and obstacles highlighted by the various interlocutors in interviews, meetings and publications (12)	Proposals to remedy shortcomings, problems and obstacles
ITEM RELATED TO THE POSTING OF WORKERS DIRECTIVE	
Shortcomings, problems and obstacles highlighted by the various interlocutors in interviews, meetings and publications	Proposals to remedy shortcomings, problems and obstacles (34)

Source (page of the staff working paper where the statement is taken from)

Struktur på sammanställningen "Iakttagelser och rekommendationer"⁵.

BRISTER (IAKTTAGELSER)	FÖRESLAGNA LÖSNINGAR (REKOMMENDATIONER)
ARBETSMARKNAD	
ARBETSOLYCKOR	
Definitionen av arbetsolyckor varierar mellan medlemsstaterna. Detta inverkar på ersättningsnivån och på vissa nationella sjuk- och hälsovårdssystem	
RÖRLIGHET	
Uppenbar social dumpning har en negativ effekt på bilden av EU (35)	Upplysningskampanjer för arbetstagare i syfte att informera dem om ramvillkoren innan de undertecknar ett anställningskontrakt
Växande misstro mot utlänningar, vilket skadar principen om lagens företräde (35)	
SOCIAL DUMPNING	
Social dumpning "definieras" ofta utifrån den egna uppfattningen. Generellt anses det ge upphov till en situation där billiga arbetstagare från en annan medlemsstat tar arbetet från medborgarna i det egna landet. Europeiska kommissionen beskriver det som en situation "där utländska tjänstleverantörer kan bjuda under lokala tjänstleverantörer eftersom deras arbetsnormer är lägre" ⁶	"Den känsliga jämvikten i den slutliga överenskommelsen om tjänstedirektivet mellan friheten att tillhandahålla gränsöverskridande tjänster och behovet av effektiva instrument för att övervaka och genomdriva arbetsnormerna i värdlandet" måste bibehållas ⁷

⁵ Arbetsdokument: se <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-services-directive>. Om sidangivelse saknas härrör uttalandet från diskussioner med bidragslämnare.

⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=471>. I "Social dumping: political catchphrase or threat to labour standards?", s. 40 (2012), skriver M. Bernaciak att "Social dumping kan definieras som en strategi för att sänka den sociala nivån i syfte att stärka konkurrenskraften. Den drivs på av företagen, men inbegriper indirekt deras anställda och/eller regeringarna i hem- och värdlandet, och har negativa följder på det sociala området."

⁷ <http://www.euractiv.com/socialeurope/business-backs-commission-dispat-news-218283>.

Vilken definitionen av social dumpning än är finns det en utbredd uppfattning om ett hot mot den europeiska sociala modellen som leder till att stödet för EU-integrationen minskar (15, 25, 76, 104)	Artikel 3 i EUF-fördraget och gemenskapsstadgan om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter måste genomföras
Ofta är de jobb som tas av utländska arbetstagare just de som de inhemska arbetstagarna inte vill ha, och därför är argumentet om att "de tar våra jobb" i hög grad polemiskt och populistiskt	Sträva efter att förena marknadens friheter med de grundläggande sociala rättigheterna Utforska idén med ett "europeiskt socialt interpol" som stöder verksamheten vid yrkesinspektionerna i de olika medlemsstaterna ⁸
Vilken funktion/ställning har stadgan om arbetstagares sociala rättigheter på den inre marknaden? Vad gäller för den sociala dimensionen i EU:s allmänna ordning?	
SOCIAL TRYGGHET	
Även om den sociala tryggheten inte omfattas av tjänstedirektivet, är det inte "en politiskt omöjlig uppgift att få medlemsstaterna att genomföra tjänstelagstiftningen utan EU-omfattande harmonisering av social trygghet, löner och villkor osv.?"	Korrekt tillämpning av förordning (EG) nr 883/2004 (samordning av de sociala trygghetssystemen) (11) Inrättande av ett europeiskt kompendium över begrepp på skatteområdet och det sociala området (26) Skapa ett europeiskt socialförsäkringsnummer
Kringgåendet av regler och sociala skyldigheter är utbrett och leder till snedvridningar på byggmarknaden	Genomföra mekanismer som syftar till att kontrollera efterlevnaden av villkoren i värdlandet ⁹
UTSTATIONERING AV ARBETSTAGARE	
Förhandsanmälan av utstationering finns inte i alla medlemsstater (36)	Skapa en databas som gör det möjligt att spåra arbetstagare – IMI skulle kunna vidareutvecklas för att hantera detta
Kvalifikationsbevis är inte obligatoriska i alla medlemsstater ¹⁰	Det krävs ett förhållningssätt på EU-nivå
Belgien reglerar bemanningsföretag, medan andra medlemsstater inte gör det (33)	Det måste vara förbjudet att göra reklam för olaglig verksamhet genom bemanningsföretag (33) Utstationerade arbetstagare bör få tillräcklig information om den tillämpliga lagstiftningen i bestämmelselandet (44)
Utstationerade egenföretagare existerar inte (det är en motsägelse i sig) (20) ¹¹	

FÖRVALTNING

A1-FORMULÄR¹²

A1-formulär är ofta föremål för bedrägerier. Ursprungsmedlemsstaterna kontrollerar inte uppgifterna i A1-formuläret eller användningen av det i bestämmelsemedlemsstaterna (32)	Det kontrollerade A1-formuläret ska inges innan arbetena inleds Ska kopplas till kortsystemet
---	--

⁸ I genomförandedirektivet nämns EESK:s förslag från dess yttrande CESE 970/2010, [EUT C 44, 11.2.2011, s. 90](#).

⁹ Detta innebär att direktivet skulle behöva ändras.

¹⁰ De är obligatoriska i Frankrike och Polen.

¹¹ EESK:s yttrande CESE 2063/2012, [EUT C 161, 6.6.2013, s. 14](#).

¹² A1-formuläret styrker utstationerade arbetstagares ställning i fråga om socialförsäkringsavgifter (http://europa.eu/youreurope/citizens/work/social-security-forms/index_sv.htm).

Ett stort antal A1-formulär förfalskas, eller innehåller fel och kontrolleras inte (99)	Det land där arbetet utförs bör vara juridiskt ansvarigt för att fastställa anställningsförhållandena. Det måste avgöra om det av arbets- och kontraktsvillkoren framgår att reglerna är uppfyllda och att övervakning sker. Kortsystemet skulle kunna vara av nytta för att hantera risken för bedrägerier
ANMÄLNINGAR	
45 % av alla utländska arbetstagare utan anmälan finns i byggsektorn (34)	Se till att de tio medlemsstater som inte har något system för förhandsanmälan inför ett sådant så att (32)...
Förhandsanmälan av utstationering finns inte i alla medlemsstater (36)	... verksamhetsanmälan kan tillämpas generellt
Anmälningar som ser korrekta ut kan dölja dubbel bokföring	Anmälningarna ska vara i elektroniskt format
KORTSYSTEM¹³	
Frågan om uppgiftsskydd tycks vara problematisk (eller utgöra en ond cirkel), eftersom tillgång till viss information kan förhindras: - Kortet förhindrar inte bedrägerier, t.ex. förfalskning eller duplicering (men försvårar det). - Det har begränsade fördelar, eftersom många utstationerade arbetstagare har mycket kortfristiga kontrakt. - Anmälan måste göra på dator, men korten är i pappersformat ¹⁴ . - De kortsystem som i dag finns i medlemsstaterna har olika syften (35)	Att använda id-kort eller pass skulle kunna vara ett praktiskt och genomförbart alternativ som gör det möjligt för de behöriga myndigheterna att utföra kontroller (38) Kortet skulle kunna innehålla ett antal standardiserade uppgifter. Andra uppgifter skulle vara frivilliga, t.ex. innehavarens yrkeskvalifikationer (43) Det är väsentligt att (kort)systemen är kompatibla över nationsgränserna Tillämpa trafikljusprincipen
RÄTTSLIG OCH INSTITUTIONELL RAM	
Den rättsliga och institutionella ramen för kontroller tycks vara begränsad. Kommer med andra ord den nuvarande rättsliga och institutionella ramen att kunna lösa problem (t.ex. i samband med kontroller, uppgiftsskydd, EU:s sociala dimension osv.)?	

MISSBRUK

BEDRÄGERIER

Bedrägerier genom kringgående av den nationella arbetsrätten (odeklarerat arbete eller falskt egenföretagande) (76) ¹⁵	<ul style="list-style-type: none"> - Lagföring - En effektivare, flexibla och enklare ram för övertid i byggsektorn
Företagens relativa straffrihet (där den multi-nationella marknaden spelar en viktig roll) leder till en nedmontering av den sociala strukturen	<ul style="list-style-type: none"> - Systematisk användning av fakturor för byggmaterial - Id-kort på byggarbetsplatser (se även Kortsystemet) - Frångående av lägsta bud som enda kriterium

¹³ FIEC och EFBWW har inlett en undersökning av befintliga kortsystem och har för avsikt att slutföra den senast i juni 2014. Sverige har redan detta system. Danmark och Norge planerar att införa det.

¹⁴ Detta är ett argument för att utveckla elektroniska offentliga tjänster. Bl.a. Estland och Österrike skulle kunna vara förebilder.

¹⁵ Se <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=sv&catId=89&newsId=2055&furtherNews=yes>.

	<p>vid offentlig upphandling</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sammankoppling mellan offentliga databaser och kampen mot bedrägerier – Kombinerad av minskade sociala avgifter och skatter med lämpliga alternativ för att säkerställa budgetbalansen – Främjande av hållbart byggande och skattelättnader (26)
Den närapå "påföljdsfria" miljö där bedrägerier frodas är ett verkligt problem ¹⁶ (31)	<p>Uthängning ("name and shame") med hjälp av VIES-databasen som ett verktyg för att välja underleverantör (32)</p> <p>Högre böter för att avskräcka från bedrägerier</p> <p>Uteslutning av företag som fällts för bedrägeri från marknaden¹⁷ (27)</p>
BEDRÄGLIGA FÖRETAG/BETEENDEN	
Bedrägliga företag flyttar från medlemsstat till medlemsstat för att undvika lagföring	<p>Hemländerna har ett ansvar för att sätta stopp för olaglig verksamhet</p> <p>Dåliga företag MÅSTE uteslutas från marknaden. Bedrägeri är ett uteslutningskriterium</p>
Bristfällig tillsyn av lagstiftningens efterlevnad på nationell och gränsöverskridande nivå	Ordentlig tillsyn av lagstiftningens efterlevnad är en central fråga
Fastställda fall där arbetstagare fråntagits sina pass och fall där enbart en del av lönen betalats ut för att hålla kvar arbetstagarna på platsen (41)	Lagföring
Direktivet om utstationering av arbetstagare är inriktat på aspekten "land A mot land B", och den komplexa situationen med multinationella bedrägliga företag beaktas inte (37)	
FALSKT EGENFÖRETAGANDE	
<p>Mycket stora skillnader mellan de nationella definitionerna av egenföretagande. Gränsöverskridande missbruk av status som egenföretagare är svårt att bedöma och lagföra (99)</p> <p>Egenföretagande föreligger när det är fastställt att verksamheten</p> <ul style="list-style-type: none"> • inte utövas inom ramen för ett lydnadsförhållande beträffande valet av verksamhet, • inte utövas inom ramen för ett lydnadsförhållande beträffande ersättningsvillkor, och att personen arbetar på eget ansvar, • utövas mot ersättning som direkt och till fullo betalas till den personen. <p>Flera medlemsstater har redan försökt ta fram en exakt definition av skillnaden mellan anställda och</p>	<p>Fastställa en uppsättning gemensamma EU-kriterier som skulle ge vägledning vid fastställandet av typen av sysselsättningsstatus. I ILO:s rekommendation från 2006 intas en bred syn på begreppet "anställningsförhållande" i syfte att göra det möjligt att motverka falskt egenföretagande (100)</p> <p>För att avgöra om ett anställningsförhållande föreligger måste man först och främst beakta sakförhållandena när det gäller arbetstagarens arbete och ersättning, oberoende av hur förhållandet beskrivs i t.ex. avtalsvillkoren (100)</p> <p>EESK efterlyser</p> <ul style="list-style-type: none"> • insamling av uppgifter om s.k. ekonomiskt beroende egenföretagande inom EU, • fastställande av vilka gemensamma kriterier som

¹⁶ T.ex. de löjligt låga böter (25 euro) per utnyttjad arbetstagare som tillämpas i Belgien.

¹⁷ Såsom i t.ex. Österrike.

egenföretagare på grundval av en uppsättning på förhand fastställda kriterier, men den komplexa mångfalden av människornas faktiska situationer gör att det i praktiken ofta har visat svårt att ta fram en sådan definition	de olika EU-medlemsstaterna använder för att definiera arbetstagare, främjande av studier som möjliggör en detaljerad analys av de nationella erfarenheterna i synnerhet i gränsområden ¹⁸
Ett dolt anställningsförhållande föreligger om arbetsgivaren behandlar en arbetstagare på ett sätt som döljer hans eller hennes verkliga rättsliga status som anställd, och om det kan uppstå en situation där avtalsvillkoren får till följd att de anställda fräntas det skydd som de har rätt till (100)	Äkta egenföretagare och mikroföretag skulle gynnas av en tillförlitlig reglering och en definition av falskt egenföretagande. Falskt egenföretagande bör bekämpas genom bättre registrering och kontroll av den faktiska situationen på arbetsmarknaden
Vissa av medlemsstaternas system för att utveckla företagande kan snedvrída konkurrensen för äkta egenföretagare, mikroföretag och små och medelstora företag (101)	Det är viktigt att göra en konsekvensbedömning för alla dessa kategorier Man bör överväga hur anställda som blir äkta egenföretagare skulle kunna dra nytta av gemensamma inrättningar, bl.a. sociala trygghetssystem och pensionssystem
OTILLBÖRLIGA METODER	
I vissa extrema fall utnyttjas arbetstagare, de lever i extrem fattigdom och får ibland helt enkelt inte (hela) sin lön, så att de ska stanna kvar på byggarbetsplatsen (27)	"Informationskampanjer och uppförandekoder, rotation av personal, strikt tillämpning av reglerna om kontrasignatur, tydliga bestämmelser om sponsring och förbud mot att ta emot gåvor, inrättande av centrala myndigheter för anbuds-förfaranden/kontraktstilldelning, exakt beskrivning av anbud och kontroll av beräkningar, organisering av anbuds-förfaranden (bl.a. hemliga anbud och förhindrande av manipulering av anbud i ett sent skede), ökad användning av e-upphandling, dokumentation av slutna anbuds-förfaranden och noggrann kontroll utförd av tillsynsorgan, uteslutning av företag som har befunnits skyldiga till korruptionsbrott samt upprättande av svarta listor/korruptionsregister" ¹⁹

PRAKTISKA ASPEKTER

ANSVAR

Det finns en tendens att vältra över riskerna nedströms. I t.ex. Belgien åläggs huvudentreprenören ansvaret (31)	Rådet och Europaparlamentet har enats om entreprenörens och den närmaste underleverantörens ansvar eller att i förekommande fall ersätta det med motsvarande åtgärder (18)
På grund av intensiv konkurrens, komplexitet och	I synnerhet underleverantörens ansvar (artikel 12)

¹⁸ Se EESK:s yttrande CESE 639/2010, [EUT C 18, 19.1.2011, s. 44](#).

¹⁹ Europeiska kommissionens rapport om insatserna mot korruption: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/docs/acr_2014_sv.pdf.

bristande öppenhet urvattnas ansvaret, särskilt längs företagens kaskadstruktur (41)	stod högt upp på Frankrikes och andra medlemsstaters önskelista (inför överenskommelsen om genomförandedirektivet den 9 december 2013) som en bindande princip för byggsektorn för att motverka sofistikerade bedrägliga strategier (32)
FÖRSÄKRING	
Problem sedan länge med försäkringar för företag (särskilt små och medelstora företag) som är verksamma i en annan medlemsstat ²⁰	
FÖRSÄKRINGSSKYLDIGHETER²¹	
Möjliga gråzoner vad gäller yrkesutövare från andra medlemsstater (t.ex. Polen)	
KONSUMENTER	
Konsumentorganisationerna visade inget särskilt intresse för EESK:s undersökning, trots att byggprocesser och byggmaterial kan vara farliga för tredje part, både under arbetet och efter slutförandet	
Konsumenternas ansvar när det gäller att fastställa avtalsvillkoren	
OFFENTLIG UPPHANDLING²²	
Ägarnas och de upphandlande myndigheternas ständiga strävan efter det lägsta anbudet leder till bedrägerier (35)	De lägsta anbudsgivarna bör åläggas ytterligare krav (eller bevisbördan) (38)
Vissa större byggföretag har övergått till att bli projektledningsfirmor som inriktar sig på billig och därför lägre kvalificerad arbetskraft för att vinna anbudsförfaranden (28)	Främjande av det "ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet" tillsammans med ett konsekvent förkastande av onormalt låga anbud (60)
	Offentliga upphandlingar är ofta onödigt omfattande, vilket hindrar små och medelstora företag från att bli huvudentreprenörer och begränsar konkurrensen för mycket
SENA BETALNINGAR	
Byggsektorn (särskilt de små och medelstora företagen) utsätts för hårt tryck p.g.a. sena betalningar från både privata och offentliga kunder	Ordentligt genomförande av direktivet om sena betalningar (2011/7/EU)
	Övervakning och åtgärder från branschorganisationernas (privat sektor) och statens (offentlig sektor) sida
	Medlemsstater med kortare tidsfrister får inte förlänga dem (enligt direktivet är det inte förbjudet att förlänga betalningsfrister)

²⁰ Se kommissionens Elios-projekt (GD Näringsliv), där man analyserar hur ett referenssystem skulle kunna hjälpa (åter)försäkrare i riskbedömningen på ett sätt som är förenligt med den inre marknadens mål (<http://www.elios-ec.eu/en/introduction>). Den 31 mars 2014 antog kommissionen ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar (SWD) om tillgång till försäkringar: http://ec.europa.eu/internal_market/services/services-dir/implementation/2012-communication/index_en.htm.

²¹ Ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar väntas under första halvåret 2014. Detta avser artikel 23.1 i direktiv 2006/123/EG och rör verksamhet som medför en hälso- eller säkerhetsrisk som i princip förutsätter yrkesansvar.

²² Se EESK:s yttranden CESE 979/2008, [EUT C 224, 30.8.2008, s. 32](#), CESE 416/2007, [EUT C 161, 13.7.2007, s. 40](#), CESE 1162/2011, [EUT C 318, 29.10.2011, s. 113](#).

RÄTTSLIGA ASPEKTER	
SJÄLVREGLERING	
Självreglering har visat sig vara användbart och effektivt inom ett antal sektorer, t.ex. reklam och alkoholhaltiga drycker. Det möjliggör också en typ av flexibilitet och reaktivitet som saknas i lagstiftning. Självreglering inom byggsektorn skulle dock vara svårt med tanke på sektorns nuvarande kännetecken	Man kan säkerligen dra lärdom av sådana system, vilket i grunden kräver en "klimatförändring" vad gäller politiskt mod och "positivt självbestämmande" (28)
	Självreglering med tillsyn kan vara ett alternativ
Lagarna anpassas långsamt till nya utvecklingstendenser (t.ex. bort från en offentligt styrd ekonomi till en privatstyrd ekonomi)	Självreglering är mer reaktiv (och deltagandebaserad)
	En europeisk uppförandekod som bygger på bästa praxis skulle bidra till att fastställa normer för t.ex. den information/de uppgifter som måste lämnas (44)
	Ett ordentligt genomförande och verkställande av den gällande lagstiftningen skulle vara tillräckligt även när det gäller de olika berörda aktörernas ansvar
SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG	
Tryck på små och medelstora (samt mycket små) byggföretag med långsiktigt anställda p.g.a. lågavlönade arbetstagare från de östra medlemsstaterna (utom i reglerade yrken såsom begravningsentreprenör)	
Alltför höga sociala kostnader uppmuntrar till bedrägeri (35)	
Inget tillträde till gränsöverskridande marknader (språk, försäkringar osv.)	
Komplicerade bestämmelser i den nationella arbetsrätten och EU-lagstiftningen	EESK har vid flera tillfällen förespråkade att principerna om smart lagstiftning ska tillämpas ²³
SAMARBETE	
e-FÖRVALTNING	
Skillnader mellan medlemsstaterna i fråga om genomförande av e-förvaltningslösningar	Genomföra snabba, användarvänliga (särskilt för små och medelstora företag), flerspråkiga och billigare e-förvaltningslösningar, där IKT:s alla möjligheter utnyttjas (32)
Vissa lovande e-förvaltningslösningar har visat sig vara ineffektiva ²⁴	
GEMENSAMMA KONTAKTPUNKTER²⁵	
Gemensamma kontaktpunkter är underutnyttjade och inte tillräckligt kända, och informationen om hur man kontaktar dem är otillräcklig (46)	<ul style="list-style-type: none"> • Det skulle hjälpa att inrätta en gemensam EU-portal (som skulle kunna bidra till att lösa de problem som kan följa av skillnaderna i fråga om befogenheter och metoder – särskilt när det gäller hälsa och säkerhet på arbetsplatsen – eller standarder – t.ex. för teknisk utrustning som kranar, stora byggmaskiner, överensstämmelse, licenser osv. – på nationell nivå). (32)

²³ Se EESK:s yttranden CESE 1068/2005, [EUT C 24, 31.1.2006, s. 39](#), och CESE 984/2011, [EUT C 248, 25.8.2011, s. 87](#).

²⁴ Detta sägs om det en gång högt ansedda Simplex-systemet i Portugal, som lider av resursbrist.

²⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/.

	<ul style="list-style-type: none"> • De gemensamma kontaktpunkterna bör inte bara finnas på internet, utan även fysiskt. • En marknadsföringskampanj i hela EU
De gemensamma kontaktpunkterna har bl.a. problem med identitetsbevis, användning av e-signaturer osv. (75)	Förbättra informationen om tillfälligt tillhandahållande av tjänster och tekniska aspekter
De gemensamma kontaktpunkterna räcker inte till för att ge kvalitativt bistånd och adekvat service (75)	<ul style="list-style-type: none"> • Välja ut den information som verkligen behövs, t.ex. tillhandahålla lämplig och uttömmande information om arbetstagarnas rättigheter och skattesystemen (särskilt för moms) i medlemsstaterna. (75) • Se till att de gemensamma kontaktpunkterna är verkliga transaktionsplattformar för slutförande av förfaranden, som gör mycket mer än att passivt förmedla information. • Förbättra användarvänligheten och minska byråkratin (inom de gemensamma kontaktpunkterna och generellt för att korta ner förfarandena)
	De gemensamma kontaktpunkterna måste förenkla sin administration i samma grad (75)
Varierar från en medlemsstat till en annan (35)	De gemensamma kontaktpunkterna måste tillhandahålla information om arbets- och socialrätten i de olika medlemsstaterna
	Dialog och utbyte av bästa praxis mellan medlemsstaternas gemensamma kontaktpunkter på samma villkor i alla medlemsstater
Upplysnings- och informationskampanjer genomförs inte i linje med tjänstedirektivet ²⁶ (81)	Informationskampanjer vid rätt tillfälle med deltagande av organisationer som kan vidarebefordra information, t.ex. handelskammare
	Ökad samstämmighet mellan politiken och dess faktiska resultat eller konsekvenser
Olika källor finns parallellt där en gemensam portal (dvs. den ideala gemensamma kontaktpunkten) skulle ge ett uppenbart mervärde och förenkla för alla parter (82)	Genomföra konceptet med en "one-stop shop" genom hela processen
Brist på flerspråkighet, trots att meningen är att de gemensamma kontaktpunkterna ska underlätta den gränsöverskridande verksamheten (82)	Man bör åtminstone behärska engelska, men flerspråkighet skulle öka kontaktmöjligheterna
	Medlemsstaterna ska underteckna en "stadga för gemensamma kontaktpunkter" med kvantitativa indikatorer (84)
INFORMATIONSSYSTEMET FÖR DEN INRE MARKNADEN (IMI):	
IMI-systemet kan vara underutnyttjat (75)	Utnyttja IMI bättre för att kommunicera snabbare och effektivare ²⁷

²⁶ Eurochambres påpekade att genomförandet av direktivet inte synkroniserats med informationskampanjerna i vissa medlemsstater.

²⁷ Se EESK:s yttrande CESE 1848/2011, [EUT C 43, 15.2.2012, s. 14.](#)

KOMMUNIKATION	
<p>Inte ens med sökmotorer är det lätt att finna relevanta och användbara webbplatser. Man riktar inte in sig tillräckligt på nationella företag och arbetstagare, det är fortfarande inte vanligt med flerspråkighet, uppdateringar görs inte alltid när de borde osv. Internets möjligheter förblir därför i hög grad outnyttjade²⁸. I linje med artikel 4 i direktivet om utstationering av arbetstagare driver varje medlemsstat ett förbindelsekontor som hanterar utstationeringen av arbetstagare.</p>	<p>Nationella webbplatser och EU-webbplatser bör uppdateras genom att länka till informationskällor i de medlemsstater som är inblandade i utstationerade arbetstagares rörlighet²⁹</p>
	<p>Närmare samarbete mellan offentliga myndigheter (t.ex. trafikljus, databaser osv.)</p>
	<p>Inbegripa GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering (EMPL) i informationshanteringen</p>
	<p>Förbättra och påskynda samarbetet genom nätverk mellan förbindelsekontor och övervakningsmyndigheter på platsen som utbyter information och data mellan institutioner och över gränserna (se t.ex. SIRS i Belgien och DNLF i Frankrike³⁰). Överenskommelser mellan offentliga myndigheter och arbetsmarknadens parter är effektiva åtgärder som ska genomföras (se den överenskommelse mellan de offentliga myndigheterna och arbetsmarknadens parter i byggsektorn som undertecknades den 22 juni 2012 i Belgien)</p>
REGIONALA OCH LOKALA MYNDIGHETER	
	<p>Deltagande av regionala och lokala myndigheter i EU-projekt genom administrativt samarbete (76)</p>
SAMARBETE	
<p>Samarbetet mellan offentliga myndigheter är otillräckligt. Nätverken IMI³¹ och Solvit anses vara underutnyttjade (40)</p>	
<p>Samarbetet mellan ekonomiska aktörer och offentliga myndigheter är centrala för att lösa vissa problem (27)</p>	<p>Uppdatering av information om nationella krav genom samarbete mellan enskilda gemensamma kontaktpunkter (46)</p>
SOLVIT	
<p>Solvit är underutnyttjat³² (78)</p>	<p>Mer personal och en större budget</p>
	<p>Bättre kommunikation och information (inklusive informationsförmedlare och media)</p>

²⁸ På följande webbplatser finns information om t.ex. falskt egenföretagande: <http://www.stopsocialdumping.eu/> och <http://www.faire-mobilitaet.de/>.

²⁹ Se EFBWW/s/FIEC:s gemensamma webbplats om utstationering av arbetstagare: <http://www.posting-workers.eu/>.

³⁰ <http://www.emploi.belgique.be/sirs.aspx> och <http://www.economie.gouv.fr/dnlf>.

³¹ Se http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/. Informationssystemet för den inre marknaden (IMI) är ett kommunikations- och informationsverktyg för offentliga myndigheter och syftar till utbyte av bästa praxis vid genomförandet av direktivet (se förordning (EU) nr 1024/2012). Detta omfattar bl.a. tjänster, utstationering av arbetstagare och yrkeskvalifikationer.

³² Se EESK:s yttranden om IMI (CESE 1848/2011, [EUT C 43, 15.2.2012, s. 14](#)). Se även EESK:s yttranden om inre marknadsakten (CESE 525/2011, [EUT C 132, 3.5.2011, s. 47](#), CESE 1583/2011, [EUT C 24, 28.1.2012, s. 99](#), CESE 1575/2012, [EUT C 299, 4.10.2012, s. 165](#), CESE 2039/2012, [EUT C 76, 14.3.2013 s. 24](#)) som pekar på att Solvit har personalbrist och saknar resurser. Solvit är i allmänhet osynligt (t.ex. vet många organisationer i det civila samhället och lokala handelskammare inte att det finns).

ÖMSESIDIGT ERKÄNNANDE	
Ömsesidigt erkännande av ackrediteringar och tillstånd som utfärdas på grundval av sektors-specifika EU-direktiv (f-gaser, byggnaders energiprestanda, avfallsrelaterad verksamhet osv.)	
ÖMSESIDIG UTVÄRDERING	
Ömsesidig utvärdering innebär en alltför stor belastning för offentliga myndigheter	Väg fördelarna med förfarandet för ömsesidig utvärdering mot belastningen

TJÄNSTER PÅ DEN INRE MARKNADEN	
GENOMFÖRANDE AV TJÄNSTEDIREKTIVET	
Fragmenterad tolkning och bristfälligt genomförande av tjänstedirektivet	Faktisk tillämpning – ett smart och snabbt sätt att skapa tillväxt utan offentliga utgifter
	Samstämmighet mellan sakkunnigbedömning (enligt tjänstedirektivet) och ömsesidig utvärdering (enligt direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer)
	Kartlägga områden där medlemsstaterna i opropor-tionerlig grad blockerar tillträdet till vissa yrken
	Satsa på ömsesidigt erkännande när harmonisering inte är möjlig
	Lära av gränsregioner. Gränsöverskridande samarbete ger ofta värdefulla småskaliga exempel på hur den inre marknaden faktiskt kan fungera
	Påskyndade överträdelseförfaranden när över-trädelse av direktivet konstateras
Tjänsteleverantörer drabbas av omotiverade diskriminerande metoder (nationalitet, bosättningsort)	Medlemsstaterna måste säkerställa att artikel 20.2 i tjänstedirektivet efterlevs
Bristfälligt gränsöverskridande försäkringsskydd för tjänsteleverantörer	Dialog mellan de berörda parterna ³³
	Bestämmelserna i direktivet måste tillämpas korrekt i praktiken (principen om att agera enligt överens-kommelse)
Beslutet om att upphäva vissa begränsningar (artiklarna 15 och 16), som enligt tjänstedirektivet i vissa begränsade fall kan vara motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset, överläts åt medlemsstaterna – gråzoner/protektionism (83)	Regeringarna och de ansvariga myndigheterna måste göra en ordentlig proportionalitetsanalys av nationella bestämmelser och tillståndsförfaranden
	Ett tillvägagångssätt som bygger på frivillighet har sina begränsningar, och det kan vara mer ändamåls-enligt att förtydliga begreppet "proportionalitet" och exakt vad som utgör "tvingande hänsyn till allmänintresset"
	En öppen diskussion om de proportionalitetsanalyser som gjorts och i vilken utsträckning medlemsstaterna har utnyttjat sitt manöverutrymme och behållit vissa begränsningar som åtminstone är diskutabla
	Medlemsstaterna måste alltid respektera innehållet i ett direktiv eller en förordning, undvika oklarheter och avstå från att lägga till ytterligare krav (s.k. gold-plating) som skulle kunna medföra onödiga merkostnader för företagen

33

Se fotnot 30.

Tillämpningsområdet för tjänstedirektivet är visserligen brett, men det omfattar inte en lång rad viktiga krav som direkt påverkar tjänsteleverantörer	Kommissionen bör göra en ytterligare ingående analys av det praktiska funktionssättet, inklusive kvarstående problem och hinder på tjänstemarknaderna i allmänhet och de verkliga behoven på fältet (83)
	I denna analys bör man även beakta alla relevanta områden som inte omfattas av tjänstedirektivet, såsom yrkeskvalifikationer, utstationering av arbetstagare, e-handelsdirektivet, konsumentskyddsbestämmelser om tillämplig lagstiftning (Rom I och Rom II-förordningarna ³⁴) eller domstolars behörighet (Bryssel I-förordningen) (83)
	Inta en verkligt heltäckande syn på tjänster i Europa (83)
Bristande tryck på medlemsstaterna att göra framsteg (samstämmighet, konvergens, allmänintresse osv.)	Återinföra den formella rapportering som kommissionen (GD Inre marknaden) tidigare (2009 och 2010) tillhandahöll rådet (konkurrenskraft) (och Europaparlamentet) i form av regelbundna detaljerade offentliga informationsmeddelanden om läget i genomförandet av tjänstedirektivet (83)
	Den förnyade rapporteringen bör inriktas på den bredare frågan om läget på den inre marknaden för tjänster (84)
	Utöver kvantitativa genomförandeuppgifter bör man även beakta de faktiska resultaten/tjänstemarknadernas funktionssätt i praktiken samt de hinder och problem som företag och konsumenter möter, bl.a. för att öka öppenheten om de kvarvarande frågorna och bättre kunna riktmärka de framsteg som gjorts (84)
Avsaknad av ett genomgående genuint inre marknads perspektiv (dvs. både tjänster som omfattas av tjänstedirektivet och de som inte gör det ³⁵)	Heltäckande syn på tjänster på den inre marknaden genom ett övergripande instrument (83)
	Behov av samstämmighet med andra EU-direktiv och EU-initiativ (heltäckande eller övergripande synsätt) (84)
KONTROLLER	
Det krävs grundliga utredningar för att spåra bedrägerier (35)	Inrätta en EU-yrkesinspektion som ska hjälpa medlemsstaterna att ta itu med gränsöverskridande bedrägerier och ge lagstiftaren fallbaserade incitament och samtidigt förbättra samarbetet mellan de nationella myndigheterna (särskilt med de medlemsstater som har strukturella problem)
	Ett annat alternativ är fördjupat samarbete mellan de nationella yrkesinspektionerna för att kringgå sådana komplicerade frågor som nationella befogenheter och suveränitet

34 http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matters/l16027_sv.htm.

35 Privata säkerhetstjänster, transport i städer, taxitjänster, hälso- och sjukvård, sociala tjänster samt bemanningsföretags tjänster. Man bör även uppmärksamma andra frågor, t.ex. det bristande erkännandet av yrkeskvalifikationer, antalet reglerade yrken och specialiseringar, dubbla försäkringar och det bristande ömsesidiga erkännandet samt motstridiga nationella normer.

Följdproblem såsom språk, avsaknad av handlingar på platsen, anställningsbevis osv. (35)	Det belgiska Limosa-systemet ³⁶ skulle kunna tjäna som förebild för ett system för informationsutbyte och bättre kontroller
Transnationella aktörer verkar i en heterogen rättslig miljö p.g.a. olika nationella lagar (35)	Ett EU-lönedokument skulle vara ändamålsenligt om det bygger på en databas där medlemsstaterna kan kontrollera att uppgifterna stämmer
Det saknas fortfarande samarbete i ett tidigare skede (bl.a. med arbetsmarknadens parter) och förebyggande åtgärder, särskilt med tanke på bedrägeriernas omfattning	Uthängning ("name and shame") med hjälp av VIES-databasen ³⁷ som ett verktyg för att välja underleverantör (32)
Samarbetet mellan de nationella myndigheterna, inklusive utbildningsåtgärder, bör vidareutvecklas särskilt med tanke på de olika rättsliga systemen och referenserna	Verksamhetsdeklarationen bör användas överallt (32)
Instrumenten och organen för kontroll är underbemannade och överbelastade, samtidigt som laglydiga företag försvinner från marknaden (31)	Medlemsstaterna bör tillåtas använda nuvarande och ytterligare kontrollåtgärder eller administrativa formaliteter som bedöms vara effektiva och nödvändiga, samtidigt som man bör undvika överreglering (s.k. gold-plating)
Ju mer komplicerade uppgifterna är, desto mer resurser krävs	Undersöka nya åtgärder eller former för kontroll som är förenliga med direktiven
MARKNADSKONTROLL	
En närpå "påföljdsfri" miljö underlättar bedrägliga eller brottsliga metoder	Uteslutning från marknaden (27) Högre böter och strängare påföljder (19)
Marknadens extrema komplexitet gör det svårt för de offentliga myndigheterna att kontrollera och enkelt för de bedrägliga företagen att kringgå lagarna eller undvika varje form av ansvar	Ta itu med den trängande frågan om multinationella bemanningsföretag (46)
Otydligt samband mellan det offentligas minskade närvaro (t.ex. på grund av bristande resurser eller politiskt engagemang ³⁸) på områden där detta alltid förväntats ge vägledning och försämringen av de allmänna arbets-, livs- och företagsvillkoren	Det offentligas synlighet i kombination med bättre samarbete mellan förvaltningarna på nationell nivå och över gränserna (26) Utveckling av e-förvaltningslösningar
REGLERAD YRKESVERKSAMHET³⁹	
Europeiska kommissionens inställning när det gäller att underlätta tillträdet till reglerade yrken (en sorts avreglering) skulle äventyra ett antal verksamhetssektorer, bland annat byggsektorn	Reglering innebär en stark kontroll (29)
Det skulle också kunna leda till en utsuddning av yrkesmässiga gränser och ansvar, vilket kommer att medverka till att undergräva allmänhetens förtroende för tjänsteleverantörer	

³⁶ Limosa-deklarationen täcker utstationering av arbetstagare, tjänster, egenföretagare, dvs. gränsöverskridande arbete i allmänhet.

³⁷ EU:s moms-databas: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/vat/traders/vat_number/index_en.htm. Detta skulle innebära en papperslös miljö och användarvänlighet (med t.ex. rött/grönt ljus) samt att de nationella offentliga förvaltningarna (t.ex. yrkesinspektionerna) får ansvar för de administrativa förfarandena.

³⁸ T.ex. det minskade antalet yrkesinspektörer och kontaktpunkter för offentliga tjänster osv. I grunden gäller principen om att "allt färre personer gör ett allt mer komplicerat arbete".

³⁹ Se även Europeiska kommissionens undersökning för att öka tydligheten när det gäller tillträde till reglerade yrken: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-897_en.htm?locale=en.

Varning för avreglering inom vissa sektorer, däribland byggsektorn	Ett effektivt genomförande av det nya direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer
Vilka yrken som är reglerade varierar kraftigt mellan medlemsstaterna (38)	
TJÄNSTER PÅ DEN INRE MARKNADEN	
Avsaknaden av en integrerad tjänstemarknad förklarar delvis skillnaderna i produktivitet mellan USA och EU de senaste 20 åren	Reducera de hinder som skapats till följd av det kostsamma lappverket av nationella bestämmelser (78)
Marknaderna för tjänster tenderar att vara kraftigt reglerade. Det finns även betydande skillnader mellan de nationella bestämmelserna vilket hämmar tillhandahållandet av tjänster över gränserna	
Tjänsteleverantörerna underlåter att genomföra nya organisationsmetoder som innebär att man drar maximal nytta av IKT	
Direktivet ger regeringarna alltför stort utrymme att bestämma vad som utgör ett etableringshinder eller ett hinder för tillhandahållande av tjänster över gränserna. De kan beteckna sådana hinder som "proportionerliga" (78)	Ömsesidig utvärdering bör ingå som en permanent översyn av tjänsteregleringen i syfte att uppmuntra tillsynsmyndigheterna att avskaffa överflödiga bestämmelser och lita på varandras regler
Störningar på marknaderna för tjänster försämrar eurons förmåga att absorbera chocker och monetära unionens själva funktionssätt (79)	
Hindren för tjänster är fler än för varor, möjligheten till handel är låg och selektiv, samtidigt som små och medelstora företag kan stöta på problem med etableringsfriheten (79)	
Avgörande för att avlägsna hindren inom EU är att regleringen av hushållsnära tjänster avskaffas eller reformeras (79)	Detta innebär genomgående reformer av de hushållsnära tjänsterna för att uppnå bättre fungerande tjänstemarknader överallt, vilket är avgörande och av mycket större betydelse för EU:s tillväxt än exempelvis exponeringen för handel med gränsöverskridande tjänster inom EU
Tjänsteutbudet blir lidande av skillnader och variationer i medlemsstaternas bestämmelser ⁴⁰ (79)	
Det saknas fortfarande full förståelse för fördelarna av en fullbordad europeisk inre marknad för tjänster (dvs. mycket mer långtgående än tjänstedirektivet) (79). Vinsterna till följd av bättre fungerande tjänstemarknader är inte bara en större konkurrenskraft (80)	När det gäller finansiella tjänster förefaller inga nya beräkningar finnas tillgängliga ännu, och när det gäller nätindustrierna har bara enstaka ansatser gjorts (som visar på tämligen stora fördelar); när det gäller professionella tjänster saknas tillförlitliga beräkningar. På alla dessa tre områden finns det inte något som

40

"Denna 'heterogeniteten i regelhänseende' kan bli mycket kostsam för företag med EU-inriktning – för varje land kommer fasta inträdeskostnader att åläggas separat, och dessa måste tjäna in innan investeringen och inträdet blir lönsamt. Sådana återkommande fasta inträdeskostnader är extremt avskräckande för små och medelstora tjänsteföretag och under inga omständigheter till hjälp för många andra tjänsteleverantörer. (...) En begränsad minskning av heterogeniteten i regelhänseende inom OECD innebär redan en betydande ökning av inkommande utländska direktinvesteringar". CEPS Special Report nr 67, s. 17.

<p>Reglerna för den inre marknaden har inte genomförts fullt ut⁴¹ – bristfälligt genomförande/ administrativa och förfarandemässiga bördor hindrar gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster för branschfolk (97)</p>	<p><i>liknar en sann inre marknad, vilket tyder på att det finns utrymme för avsevärda vinster; man börjar först nu inse de mångfaldiga ekonomiska vinsterna till följd av tjänstedirektivet, och det är nästan säkert att vinsterna på mellanlång och lång sikt uppgår till flera procentenheter av EU:s BNP, om inte mer. Detta ger inte bara upphov till fördelar i form av enhetligare regler för tjänster, vilket länge har förbisetts, utan vinsterna är långt större än så</i></p> <p><i>Detta kräver avsevärda investeringar i infrastruktur (gas, elektricitet, järnväg och internet) under längre perioder i hela EU. Ett unikt fall är den digitala inre marknaden, i kombination med en mycket mer omfattande digital agenda</i></p>
---	--

⁴¹ Se observationsgruppen för inre marknadens katalog över hinder på inre marknaden, <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.publications.24626>.

BILAGA

MÅL OCH METODER

EESK vill ge en realistisk bild av läget och av de instrument (för närvarande tillgängliga eller som bör utvecklas) vilka behövs för att åtgärda brister på ett effektivt sätt. Uppgifterna baseras på följande⁴²:

- Utvärderingen av relevanta dokument och uppgifter från olika källor (institutioner, media, den akademiska världen, arbetsmarknadens parter, olika intressegrupper, tankesmedjor osv.).
- Utvärderingen av de intervjuer som en delegation av EESK-ledamöter⁴³ utförde med arbetsmarknadsparterna inom byggsektorn och de offentliga myndigheterna i sex medlemsstater (Belgien, Frankrike, Tyskland, Polen, Portugal och Rumänien) och med Brysselbaserade europeiska arbetsmarknadsparter och tankesmedjor.
- Relevanta EESK-yttranden.

Av olika skäl⁴⁴ kan det råda skillnad mellan vad som uppfattas som brister och den egentliga situationen på fältet (sommiga kan med rätta påstå att det handlar om ett rörligt mål!), men rapportens syfte är att ge beslutsfattarna ett antal lösningar att välja bland.

DIREKTIVEN I ETT NÖTSKAL

Tjänstedirektivets syfte (2006/123/EC)	Utstationeringsdirektivets syfte (96/71/EC)	Genomförandedirektivets syfte (COM (2012) 0131) ⁴⁵
<p>Underlätta utövandet av etableringsfriheten för tjänsteleverantörer och den fria rörligheten för tjänster samtidigt som tjänsternas höga kvalitetsnivå bibehålls.</p> <p>Förenkla de administrativa förfarandena.</p> <p>Avlägsna diskriminerande, överflödiga eller oproportionerliga krav.</p> <p>Stärka det administrativa samarbetet mellan medlemsstaterna.</p> <p>Stärka konsumenternas rättigheter.</p>	<p>Möjliggöra ett fritt tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster samtidigt som det säkerställs att de utstationerade arbetstagarnas rättigheter och arbetsförhållanden skyddas i hela Europeiska unionen.</p>	<p>Möjliggöra bättre och enhetligare genomförande, tillämpning och kontroll av efterlevnaden av direktiv 96/71/EC, bl.a. genom åtgärder för att förhindra och bestraffa missbruk och kringgående av reglerna.</p> <p>Säkerställa en lämplig nivå för skyddet av rättigheterna för utstationerade arbetstagare, särskilt verkställigheten av de arbets- och anställningsvillkor som gäller på den plats där tjänsten ska utföras, och samtidigt göra det lättare för tjänsteleverantörer att utöva sin rätt att tillhandahålla tjänster och att främja sund konkurrens mellan tjänsteleverantörer.</p>

⁴² Utvärderingen av svaren på enkäten kommer senare att bifogas rapporten som en bilaga.

⁴³ Medlemmar i observationsgruppen för inre marknaden: Ivan Voleš, Ulrich Schröder (Grupp I), Christoph Lechner, Martin Siecker, ordförande för facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, (INT, båda Grupp II), Jorge Pegado Liz (Grupp III). Medlemmar i observationsgruppen för arbetsmarknaden: Ana Bontea (Grupp I), Denis Meynent (Grupp II, vice ordförande för observationsgruppen för arbetsmarknaden), Eugen Lucan (Grupp III).

⁴⁴ De problem som rapporteras kan vara uttryck för vissa ekonomiska intressen, de nationella förhållandena varierar osv.

⁴⁵ Europaparlamentets utskott för sysselsättning och sociala frågor röstade igenom rapporten den 18 mars 2014. Se även fotnot 50.

TJÄNSTEDIREKTIVET

I direktivet fastställs ett **allmänt rättsligt ramverk som främjar utövandet av etableringsfriheten för tjänsteleverantörer och den fria rörligheten för tjänster**. Det baseras på följande fyra pelare:

- Att underlätta etableringsfrihet för tjänsteleverantörer och fritt tillhandahållande av tjänster i EU.
- Att stärka tjänstemottagarnas rättigheter som användare.
- Att främja tjänsternas kvalitet.
- Att inrätta ett effektivt administrativt samarbete mellan medlemsstaterna.

I direktivet fastställs en allmän rättslig ram för tjänster som tillhandahålls i vinstsyfte (med undantag för undantagna sektorer) samtidigt som vissa verksamheters eller yrkens särdrag beaktas. Direktivet omfattar en bred grupp av tjänsteverksamhet som svarar för cirka 40 % av EU:s BNP och sysselsättning. Det rör sig om sektorer som **byggsektorn** och hantverksverksamhet (...), flertalet **reglerade yrken** (advokater, arkitekter, ingenjörer och revisorer m.fl.)⁴⁶.

I artikel 17⁴⁷ i direktivet anges att **artikel 16** ("Medlemsstaterna skall respektera tjänsteleverantörernas rätt att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat än den där de är etablerade. Den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls skall garantera rätten att fritt få tillträde till och utöva tjänsteverksamhet inom dess territorium.") **inte ska gälla områden som omfattas av direktiv 96/71/EG** (utstationeringsdirektivet).

UTSTATIONERINGS-DIREKTIVET

Inom byggsektorn gäller de rambestämmelser som fastställs i kollektivavtal och i lag⁴⁸.

(a) Längsta arbetstid och kortaste vilotid.

(b) Minsta antal betalda semesterdagar per år.

(c) Minimilön*, inbegripet overtidsersättning.

(d) Villkor för att ställa arbetstagare till förfogande, särskilt genom företag för uthyrning av arbetskraft⁴⁹.

(e) Säkerhet, hälsa och hygien på arbetsplatsen.

(f) Skyddsåtgärder med hänsyn till arbets- och anställningsvillkor för gravida kvinnor och kvinnor som nyligen fött barn samt för barn och unga.

(g) Lika behandling av kvinnor och män samt andra bestämmelser om icke-diskriminerande behandling.

* I direktivet avses med minimilön den minimilön som fastställs i nationell lagstiftning och/eller praxis i den medlemsstat inom vars territorium arbetstagaren är utstationerad.

⁴⁶ Andra områden är detaljhandeln, företagsrelaterade tjänster (t.ex. kontorsunderhåll, konsulttjänster inom ledarskap och reklam), turism, fastighetstjänster och privat utbildning.

⁴⁷ I artikel 17.6 anges att artikel 16 inte ska gälla "Områden som omfattas av avdelning II i [...] direktiv 2005/36/EG [...], liksom av krav i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls vilka innebär att en verksamhet förbehålls ett visst yrke".

⁴⁸ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=471>.

⁴⁹ Se direktiv 2008/104/EG om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag.

GENOMFÖRANDEDIREKTIVET

Genomförandedirektivets syfte är att förbättra genomförandet, tillämpningen och efterlevnaden av direktivet om utstationering av arbetstagare.

Artikel 4 – Fastställande av att ett en faktisk utstationering föreligger och förhindrande av att reglerna missbrukas eller kringgås⁵⁰

1. För att genomföra, tillämpa och kontrollera efterlevnaden av direktiv 96/71/EG ska de behöriga myndigheterna göra en helhetsbedömning av alla faktiska omständigheter som anses nödvändiga, framför allt de faktiska omständigheter som fastställs i punkterna 2 och 3 i denna artikel. Dessa omständigheter är avsedda att vara till hjälp för de behöriga myndigheterna när de utför undersökningar och kontroller och när de har skäl att anta att en arbetstagare inte kan anses som en utstationerad arbetstagare enligt direktiv 96/71/EG. Dessa omständigheter är vägledande vid helhetsbedömningen och får därför inte beaktas separat från varandra.

2. För att avgöra om ett företag verkligen bedriver väsentlig verksamhet, och inte bara intern förvaltning och/eller administration, ska de behöriga myndigheterna göra en helhetsbedömning ur ett bredare tidsperspektiv av alla faktiska omständigheter som rör den verksamhet som ett företag bedriver i etableringsmedlemsstaten och, vid behov, i värdmedlemsstaten. Exempel på sådana omständigheter är framför allt följande:

a) Den plats där företaget har sitt säte och sin förvaltning, använder kontorslokaler, betalar skatt och socialförsäkringsavgifter samt, i förekommande fall, i enlighet med nationell rätt, innehar en yrkeslicens eller är registrerat vid handelskammare eller i branschorganisationer.

b) Den plats där utstationerade arbetstagare rekryteras och från vilken de utstationeras.

c) Den rätt som är tillämplig på avtal som företaget ingår med sina arbetstagare respektive med sina kunder.

d) Den plats där företaget utför en väsentlig del av sin affärsverksamhet och där dess administrativa personal är anställd.

e) Antalet avtal och/eller storleken på omsättningen i den medlemsstat där företaget är etablerat, varvid den särskilda situationen för bland annat nyetablerade företag och små och medelstora företag ska beaktas.

3. För att avgöra om en utstationerad arbetstagare tillfälligt utför sitt arbete i en annan medlemsstat än den där han eller hon vanligtvis arbetar ska alla fakta rörande arbetet och arbetstagarens situation beaktas. Exempel på sådana omständigheter är framför allt följande:

a) Om arbetet utförs under en begränsad tidsperiod i en annan medlemsstat.

b) Den dag då utstationeringen påbörjats.

c) Om utstationeringen sker till en annan medlemsstat än den i eller från vilken den utstationerade arbetstagaren vanligtvis utför sitt arbete i enlighet med förordning (EG) nr 593/2008 och/eller Romkonventionen.

d) Om den utstationerade arbetstagaren återvänder till eller förväntas återuppta sitt arbete i den medlemsstat varifrån denne utstationerats efter att ha slutfört det arbete eller det tillhandahållande av tjänster som var syftet med utstationeringen.

e) Verksamhetens karaktär.

f) Om resa, kost och logi tillhandahålls eller ersätts av den arbetsgivare som utstationerar arbetstagaren, och i så fall hur detta tillhandahålls eller metoden för ersättning.

g) Om samma eller en annan (utstationerad) arbetstagare under tidigare perioder innehaft tjänsten.

4. Om en eller flera av de faktiska omständigheter som anges i punkterna 2 och 3 inte är för handen ska detta inte automatiskt förhindra att en situation betraktas som utstationering. Bedömningen av dessa omständigheter ska anpassas i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till varje situations särdrag.

5. De omständigheter som avses i den här artikeln och som används av de behöriga myndigheterna vid helhetsbedömningen av om en situation är en faktisk utstationering eller inte får också beaktas för att fastställa om en person är en arbetstagare i enlighet med definitionen i artikel 2.2 i direktiv 96/71/EG. Medlemsstaterna bör bland annat utgå från faktiska omständigheter som hur arbetet utförs, arbetstagarens ställning- och ersättning, oavsett hur parternas inbördes förhållande regleras, antingen enligt avtal eller annan överenskommelse mellan parterna.

⁵⁰ Artikel 4 i Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 16 april 2014 (P7_TA-PROV(2014)0415, preliminär text).

EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OM DIREKTIVEN

EESK har utarbetat ett antal yttranden om tjänster och utstationering av arbetstagare. I sitt yttrande om "Den inre marknadens sociala och miljömässiga dimension"⁵¹ erinrade kommittén om att "integration på arbetsmarknaden utgör det bästa skyddet mot social utestängning". Till detta kan tilläggas att även om marknaden per definition är internationell, förblir arbetet för närvarande till sin karaktär nationellt. Följaktligen uppstår frågan om konsekvens och enhetlighet, eller avsaknaden därav, på inre marknaden: EU-strategier med inriktning på integrationsåtgärder är dömda att förorsaka problem (eller misslyckas) ifall det saknas en enhetlig gränsöverskridande bas. I sitt yttrande om "Utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster"⁵² efterlyste EESK "striktare regler när det gäller utstationering av arbetstagare, genom bland annat förtydliganden och förbättringar av bestämmelserna i direktivet om utstationering av arbetstagare och genom förbättrat samarbete mellan myndigheterna i medlemsstaterna". Det påpekades även att det fortfarande finns ett tydligt behov av "bättre genomförande och effektivt administrativt samarbete mellan medlemsstaterna", i synnerhet för att förhindra onödiga administrativa kostnader. "För att främja tillhandahållande av tjänster över gränserna på lika konkurrensvillkor är det viktigt att minimikraven i fråga om anställningsvillkor enligt nationell lagstiftning och kollektivavtal är likvärdiga."

EESK har behandlat frågan om EU-domstolens avgöranden om utstationering av arbetstagare i sina yttranden om *Den inre marknadens sociala dimension*⁵³ och *Inre marknadsakten – Tolv åtgärder*⁵⁴. Kommittén efterlyste följande:

- Klargörande och förbättring av utstationeringsdirektivets regler.
- Effektivare samverkan mellan medlemsstaternas myndigheter.
- Tillämpning av principen om icke-diskriminering vad gäller arbets- och ersättningsvillkor.
- Samråd med arbetsmarknadsparterna.
- Icke-diskriminering för företag på den inre marknaden.

RELEVANTA EESK-YTTRANDEN		
EESK-YTTRANDEN	REFERENS	FÖREDRAGANDE
Tjänstedirektivet	CESE 137/2005, EUT C 221, 8.9.2005, s. 113	A. Metzler E. Ehnmark
Inre marknaden för tjänster – arbetsmarknads- och konsumentskyddskrav	CESE 793/2007, EUT C 175, 27.7.2007, s. 14	K. Alleweldt
Inre marknadens sociala och miljömässiga dimension	CESE 36/2009, EUT C 182, 4.8.2009, s. 1	A. Adamczyk
Den inre marknadens sociala dimension	CESE 970/2010, EUT C 44, 11.2.2011, s. 90	T. Janson
Inre marknaden för tjänster	CESE 1161/2011, EUT C 318, 29.10.2011, s. 109	M. Siecker
Yrkeskvalifikationer	CESE 1046/2012, EUT C 191, 29.6.2012, s. 103	A. Metzler
Utstationering av arbetstagare	CESE 1387/2012, EUT C 351, 15.11.2012, s. 61	T. Janson

⁵¹ CESE 36/2009, [EUT C 182, 4.8.2009, s. 1](#).

⁵² CESE 1387/2012, [EUT C 351, 15.11.2012, s. 61](#).

⁵³ CESE 970/2010, [EUT C 44, 11.2.2011, s. 90](#).

⁵⁴ CESE 1583/2011, [EUT C 24, 28.1.2012, s. 99](#).

Europeisk social märkning	CESE 1820/2012, EUT C 76, 14.3.2013, s. 20	A. Rodert
Missbruk av status som egenföretagare	CESE 2063/2012, EUT C 161, 6.6.2013, s. 14	M. Siecker
Nya utvecklingstendenser när det gäller egenföretagare: sårbarheten med ekonomiskt beroende egenföretagande	CESE 639/2010, EUT C 18, 19.1.2011, s. 44	J.M. Zufiaur Narvaiza
Hållbar konkurrenskraft inom byggsektorn	CESE 2295/2012, EUT C 198, 10.7.2013, s. 45	L. Plosceanu
RELATERADE EESK-YTTRANDE		
Inre marknadsakten – kartläggning av åtgärder som saknas	CESE 3154/2013, EUT C 67, 6.3.2014, s. 53	B. Federspiel, I. Voleš & M. Siecker
Inre marknadsakt II – Tillsammans för ny tillväxt	CESE 2039/2012, EUT C 76, 14.3.2013, s. 24	M. Siecker, I. Voleš & B. Federspiel
Inre marknadsakten – Tolv åtgärder för att stimulera tillväxten och stärka förtroendet för inre marknaden	CESE 1583/2011, EUT C 24, 28.1.2012, s. 99	I. Voleš, B. Federspiel & M. Siecker
Inre marknadsakten II – nyckelåtgärder	CESE 1575/2012, EUT C 299, 4.10.2012, s. 165	I. Voleš, B. Federspiel & M. Siecker
På väg mot en inre marknadsakt – Att skapa en verkligt konkurrenskraftig social marknads-ekonomi	CESE 525/2011, EUT C 132, 3.5.2011, s. 47	I. Voleš, B. Federspiel & M. Siecker
Företaget är litet, världen stor – ett nytt partnerskap för att hjälpa små och medelstora företag utnyttja globala möjligheter	CESE 1293/2012, EUT C 229, 31.7.2012, s. 49	I. Voleš
Medborgarinriktat och humanistiskt perspektiv på den inre marknaden	CESE 466/2012, EUT C 143, 22.5.2012, s. 17	J. Pegado Liz